

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
DOORNSTEEG 3
TE LUNTEREN
GEMEENTE EDE

Project: EDE.WES.ECO
Rapportnummer: 08126283
Status: Eindrapportage
Datum: 15 oktober 2009
Opdrachtgever: Van Westreenen bv
Anthonie Fokkerstraat 1a
3772 MP Barneveld
Tel. 0342 - 474255
Fax 0342 - 474281
Contactpersoon: Dhr. G. Navis

Uitvoerder: Econsultancy bv
Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Fax 0485 - 581810
Mail Boxmeer@Econsultancy.nl
Opsteller: Ir. J. Mos
Paraaf:
Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
	3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
	3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
	5.1 Vogels	3
	5.2 Vleermuizen	4
	5.3 Overige zoogdieren	5
	5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	5
	5.5 Libellen en dagvlinders	6
	5.6 Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
	6.1 Flora- en faunawet	6
	6.2 Algemene zorgplicht	7
	6.3 Gebiedsbescherming	7
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Locatieschets
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Eco/nsultancy heeft van Van Westreenen bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Doornsteeg 3 te Lunteren in de gemeente Ede.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurnetwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Eco/nsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Eco/nsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Buiten een door de gemeente Ede uitgevoerde 'pre-quickscan flora en fauna' in het kader van functieverandering van de onderzoekslocatie is, zover bekend bij opdrachtgever als de gemeente Ede (de heer C. van Rijswijk), niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtrekking van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoeklocatie en omgeving

De onderzoeklocatie ($\pm 20.000 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Doornsteeg 3, circa 3 km ten noordoosten van de kern van Lunteren in de gemeente Ede (zie bijlage 1). Het perceel, waar de onderzoeklocatie deel van uitmaakt, is kadastraal bekend gemeente Ede, sectie G, nummer 1924.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 G (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoeklocatie $X = 169.525$, $Y = 459.545$. De onderzoeklocatie is gelegen in het kilometerhok 169/459.

De onderzoeklocatie betreft een agrarischperceel en is bebouwd met twee voormalige kippen-schuren. Ten zuiden van de schuren is een kleinschalige boomgaard gelegen en bevinden zich diverse bomen als eiken conifeer. Aan de oostzijde van de onderzoeklocatie bevindt zich een houtwal bestaande uit eiken.

Ten zuidwesten van de onderzoeklocatie bevindt zich een woonhuis en siertuin met struiken en bomen waaronder een walnoot. De erfverharding bestaat uit klinkers. Ten noorden en zuiden van de onderzoeklocatie is grasland gelegen. Ten oosten bevindt zich een agrarisch perceel met bebouwing en een naastgelegen schapenweide en maitakker. Aan de westzijde van de onderzoeklocatie bevinden zich maitakkers.

In bijlage 2 is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoeklocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen gebied wat aangewezen is als Natura-2000 gebied betreft het bosgebied, gelegen ten noordoosten van de bebouwde kom van Lunteren op circa 3,5 km ten zuidoosten van de onderzoeklocatie. Dit gebied maakt tevens onderdeel uit van de EHS.

Ecologische Hoofdstruktuur

Het meest nabij gelegen gebied, behorend tot de EHS, betreft landgoed / bosperceel gelegen aan de Broekssteeg, circa 225 m ten westen van de onderzoeklocatie.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens de agrarische activiteiten op de locatie te beëindigen en een woonhuis te realiseren.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de realisatie van een woonhuis zullen de twee aanwezige schuren worden gesloopt. De locatie zal bouwrijp worden gemaakt waarna graaf- en bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden. De aanwezige (fruit)bomen op en de houtwal langs de randen van de onderzoekslocatie zullen zover bekend gehandhaafd blijven.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt, en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is atgelegd op 21 september 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok niet is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels.

De te slopen schuren zijn door de aanwezigheid van golfplaten dak en het ontbreken van ruimtes onder de dakrand ongeschikt voor broedvogels als huisvuus of gierzwaluw. Door de permanent openstaande deuren is er wel toegang tot de stallen waar een soort als merel nestgeleggenheid kan vinden op de steunbalken. Tijdens het veldbezoek is in één van de schuren een nestrest aangetroffen van merel. Tevens is op een schuur een juveniele witte kwikstaart waargenomen, wat duidt op een broedgeval op de onderzoekslocatie.

Door de aanwezigheid van een kleinschalige boomgaard, siertuin, groenstrook met verschillende struiken, bomen als elk en conifeer en hopen snoeifval biedt het overige deel van de onderzoekslocatie broedgelegenheid aan algemene soorten broedvogels als merel, houtduif en roodborst. De aanwezige bomen zijn, zover mogelijk, gecontroleerd op holtes en horsten; deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie wordt gebruikt door vogelsoorten waarvan het nest en leefgebied jaarmond beschermd is. Opgemerkt wordt dat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden, waardoor geen harde uitspraken kunnen worden gedaan omtrent het al dan niet voorkomen van broedvogels.

Tijdens het veldbezoek zijn de te slopen veestallen gecontroleerd op het mogelijk gebruik door steenuil. De steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van de steenuil is jaarmond beschermd. De kippenschuuren zijn niet geschikt gebieden als broedgelegenheid voor de soort. Op basis hiervan en het ontbreken van sporen als braakballen, uitwerpselen en prooi-resten kan worden uitgesloten dat steenuil van de te slopen schuren gebruik maakt als vaste rust- of verblijfplaats. De directe omgeving van de onderzoekslocatie is door het kleinschalig karakter wel geschikt als leefgebied van steenuil.

Slaappaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaappaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaappaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdicaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2009) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruijge dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, vale vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

Verblijfsplaatsen op de onderzoekslocatie

De twee op de onderzoekslocatie aanwezige schuren zijn niet geschikt voor het vormen van kolonies. Er zijn geen spouwmuren aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. Verder bestaat de dakbedekking uit golfplaten, is er geen zolder aanwezig en zijn er geen ruimtes achter betimmeringen waargenomen, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Door de open structuur van de stallen is er geen geschikt stabiel klimaat voor vleermuizen aanwezig. De aanwezige bomen zijn, zover mogelijk, gecontroleerd op holtes welke potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn geen holtes aangetroffen.

Verblijfsplaatsen buiten de onderzoekslocatie

In de directe omgeving bevinden zich diverse bomen en woon- en bedrijfsbebouwing. Eventuele verblijfsplaatsen hierin onderkennen door de afstand tot de sloop- en bouwlocatie geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen potentieel belangrijke aanlegroutes aangetast.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal mogelijk worden gebruikt om te foerageren door enkele in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis. Onder andere de bomen langs de oostzijde van de onderzoeklocatie is een geschikte locatie waarlangs vleermuizen kunnen foerageren. Deze bomen zullen gehandhaafd blijven waardoor het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komt. Tijdens en na de werkzaamheden zal het foerageerhabitat aanwezig blijven. Daarnaast is in de directe omgeving meer geschikt habitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord, vooropgesteld dat de aanwezige (eiken)houtwal, die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gehandhaafd blijft bij de herbestemming van de onderzoekslocatie.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. Door de tijdelijke opslag van materialen, aanwezige takkenhopen en struikachtige vegetatie zijn er op de onderzoekslocatie voor zoogdieren als huisspitsmuis, veldmuis, wezel en egel tal van plekken om te schuilen. Voor de meeste soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie biedt door het ontbreken van geschikt verblijfsmogelijkheden binnen de bebouwing alsmede in de directe omgeving van de te slopen veestallen geen geschikt habitat voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door deze soort als rust- en verblijfplaats. Daarnaast is de onderzoekslocatie op geruime afstand gelegen van het verspreidingsgebied van steenmarter zodat de aanwezigheid van een vast rust- en verblijfplaats van deze beschermde soort op de onderzoekslocatie valt uit te sluiten.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: bruine kikker, levendbarende hagedis, ringslang en hazelworm.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de vegetatie en onder de hopen snoeiafval en materialen. Het voorkomen van streng beschermde soorten op de onderzoekslocatie kan worden uitgesloten.

Doordat wateroppervlakten als beken, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken is het uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën en vissen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de helft van de onderzoekslocatie bestaat uit bebouwing en verharding, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Gezien het gebruik van het overige deel van de locatie als sieruin/kleinchalige boomgaard, is ook het niet te verwachten dat hier beschermde of zeldzame plantensoorten te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen.

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtreddingen te verwachten voor broedvogels. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfsindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtreddingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgeleggenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomen- of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van andere vogelsoorten gemaakte nestgeleggenheid.

Voor de te verwachten algemene broedvogels geldt dat, indien de bebouwing buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtreddingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Het uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden en het ongeschikt maken voor broedvogels voor aanvang van het broedseizoen, kan voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Er liggen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermende gebieden die behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur of Natura 2000. Negatieve effecten op de EHS en Natura 2000-gebieden, door de ingreep op de onderzoekslocatie, zijn derhalve uitgesloten.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Van Westreenen bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Doornsteeg 3 te Lunteren in de gemeente Ede.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Te verwachten ingreep en werkzaamheden:

Ten behoeve van de realisatie van een woonhuis zullen de twee aanwezige kippenschuren worden gesloopt. De locatie zal bouwrijp worden gemaakt waarna graaf- en bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden. De aanwezige (fruit)bomen op en de houtwal langs de randen van de onderzoekslocatie zullen zover bekend gehandhaafd blijven.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

In een van de te slopen veestallen, welke door de dakconstructie ongeschikt zijn voor soorten als huismus en gierzwaluw, is een nestest van merel aangetroffen. Hier is tijdens het veldbezoek eveneens een juveniele witte kwikstaart waargenomen, wat duidt op een broedgeval op de locatie. Het overige deel van de onderzoekslocatie, bestaande uit vegetatie, kan broedgelegenheid bieden aan algemene soorten broedvogels als merel, houtduif en roodborst.

De onderzoekslocatie zal mogelijk worden gebruikt om te foerageren door enkele in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis. De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verschillende algemene grondgebonden zoogdieren als huisspitsmuis, veldmuis, wezel en egel. De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad.

Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Het uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden of de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, kan voorkomen dat er onnodige vertraging van plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Algemene zorgplicht:

Hoewel op de onderzoekslocatie zelf geen beschermde soorten te verwachten zijn (met uitzondering van broedvogels), neemt dat niet weg dat aan de algemene zorgplicht moet worden voldaan. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen maatregelen noodzakelijk.

Gebiedsbescherming:

De EHS zal niet worden aangetaast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek:

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt niet noodzakelijk geacht.

Zover bekend zal de aanwezige houtwal niet worden aangetaast. Indien dit in de nabije toekomst toch het geval is dient hiervoor nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van nesten van jaarrrond beschermde broedvogels en de functie als verblijfplaats en vliegroute voor vleermuizen.

Econsultancy
Boxmeer, 15 oktober 2009

Soortgroep	Ingereep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	mogelijk	nee	*mits het verstoren van nestgelegenheden buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd
	jaarrond bescherm	nee	nee	vrijblijvend kan voor steenuil extra broedmogelijkheden geboden worden door het plaatsen van 2 nestkasten op de onderzoeklocatie
	verblijfplaatsen	nee	Nee*	nee
	toerageergebied	nee	nee	-
Vleermuizen	vliegroutes	nee	nee*	nee
	Grondgebonden zoogdieren	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën	Reptielen	nee	nee	-
	Vissen	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	-
	Vaaplanten	nee	nee	-

Tabel 1. Overzicht verstoring en te nemen vervolgstappen

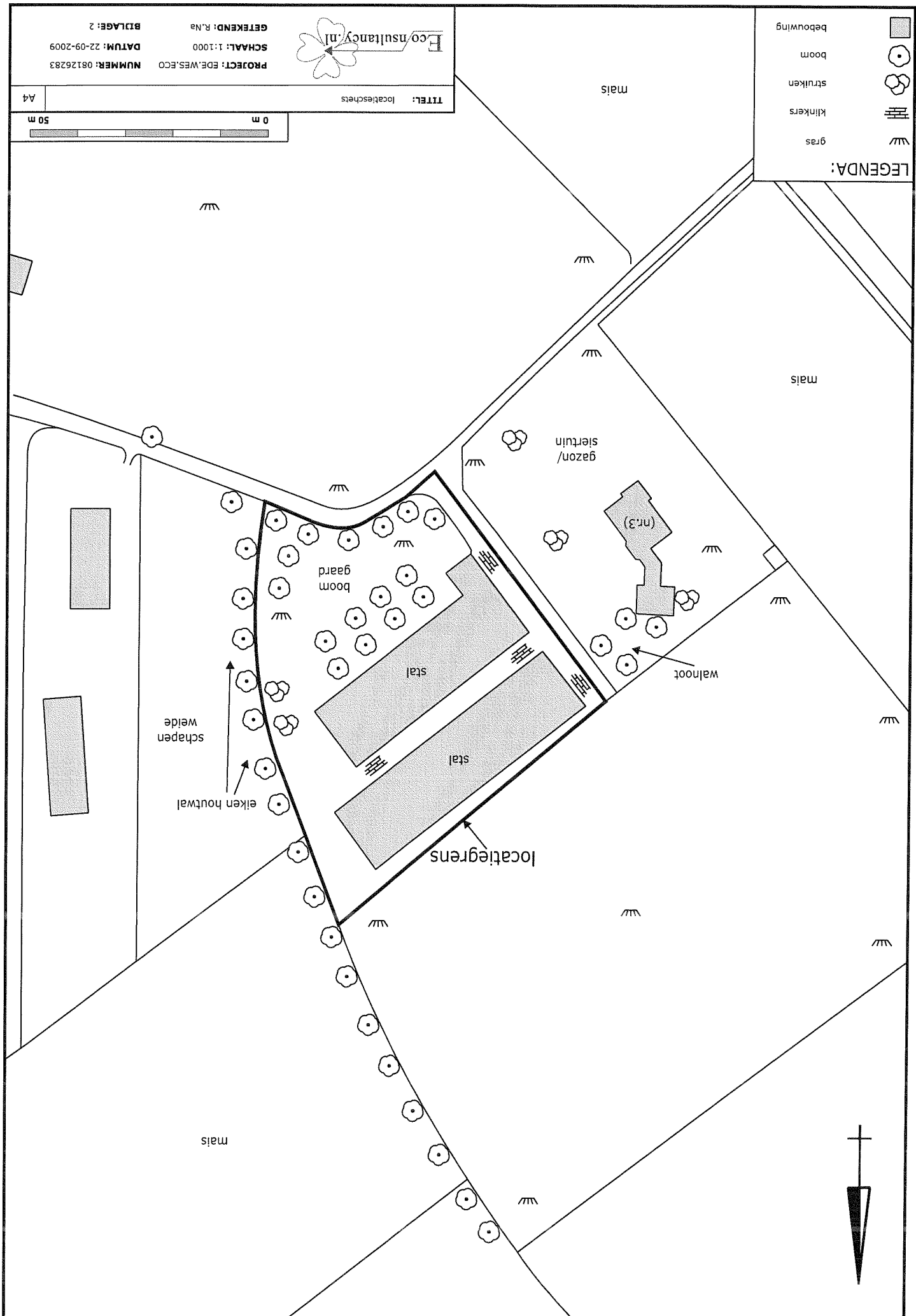
Tabel 1 geeft een overzicht van de te verwachten verstoring en de daarbij behorende vervolgstappen.

Vrijblijvend advies:

De steenuil is op de onderzoeklocatie niet als broedvogel aangetroffen. De directe omgeving maakt echter door de aanwezigheid van geschikt habitat een belangrijk onderdeel uit van het verspreidingsgebied van deze soort. De gemeente Barneveld is voornemens nieuwbouw te realiseren in het gebied ten noorden van de onderzoeklocatie. Dit zal in de zeer nabije toekomst extra druk leggen op het aanbod van broedmogelijkheden voor deze soort. Met een geringe inspanning, door het plaatsen van een twee steenuilnestkasten kan de onderzoeklocatie mogelijk deel gaan uitmaken van het broedbiotoop van deze beschermde soort. Een potentiële locatie voor een nestkast is de walnootboom gesitueerd tussen de twee bestaande veestallen en het woonhuis. Een tweede locatie kan mogelijk een van de eiken zijn aan de oostzijde van het perceel. Het aanschaffen en installeren van de nestkasten wordt bij voorkeur gedaan in overleg met lokale deskundigen van de steenuilwerkgroep Nederland. Gelet op het steeds verder verdwijnen van leefgebied en broedgelegenheden voor deze soort zal deze relatief eenvoudige maatregel een positief effect op de soort in de omgeving van Lunteren kunnen hebben.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c:
Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is.

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J. (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. (2004). Basisrapport voor de Rode List Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbbergen.

Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Spitzen - van der Sluis, A.M., Willink, G.W., Creemers, R., Ottburg, F.G.W.A., de Boer, R.J., Pfaff, P.M.L., de Wild, W.W., Stronks, D.J., Schröder, R.J.H., de Vos, M.T., Soes, D.M., Frigge, P. & Struijk, R.P.J.H. (2007) Atlas reptilen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

Stumpel, H & Strijbosch, H. (2007). Veldgids Amfibieën en reptielen, Tweede druk, KNNV Uitgeverij, Zeist.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

www.atlasgroengelderland.nl (EHS en beschermde gebieden in Gelderland)
www.mnlnv.nl (natuurwetgeving)
www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
www.ravon.nl (soort- en verspreidingsgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.teelme.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
www.vlinderstichting.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders en libellen)
www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)
www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel 1). Hierbij wordt het zogenaamde "nee, tenzij..." principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn ("nee"). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden ("tenzij") afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder "activiteiten" worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezig en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enig ander wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontlusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel 11. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten	Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.
Tabel 2 overige beschermde soorten	Voorbeelden zijn: ree, haas, konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 3 strikt beschermde soorten	Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets'). Vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscade gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.
	Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorien Flora- en faunawet

Vogels	
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden, indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebrede toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedselzoen uit te voeren.	

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)	
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.	

Naturbeschermingswet

De Naturbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatchlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen "habitatrichtlijn-gebied" en "vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingsszones. Ecologische verbindingsszones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.